

Poljska u 19. i 20. stoljeću

Nositelj kolegija: prof. dr. Damir Agičić

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: za studente povijesti izborni predmet na diplomskom studiju / za studente polonistike izborni predmet na diplomskom studiju

Oblik nastave: 2 sata predavanja

Sadržaj:

Posljednja dva stoljeća donijela su niz promjena u poljskoj povijesti – od podjela, ustanaka, ponovne uspostave države 1918. te potom okupacije i ponovnog nestanka 1939, uvođenja socijalizma i njegove propasti 1989, do suvremenog doba tranzicije i ulaska Poljske u Europsku Uniju. Te promjene nisu bile samo promjene granica ili političke promjene; radi se i o demografskim, gospodarskim, vjerskim, kulturnim i drugim promjenama.

U predavanjima će se dati osnovni pregled političke povijesti Poljske od razdoblja podjela potkraj 18. stoljeća do suvremenog doba. Ukazat će se na nastojanja Poljaka da se tijekom 19. stoljeća oslobode vlasti djelatnika, na postanak modernih političkih stranaka i na najvažnije aktere tih zbivanja. Analizirat će se kratko razdoblje samostalne Poljske između dvaju svjetskih ratova, stradanja stanovništva u Drugom svjetskom ratu te položaj Poljske u socijalističkom bloku u drugoj polovici 20. stoljeća. Ukazat će se i na osnovna obilježja tranzicijske Poljske. U nastavi će se ukazivati i na mjesto Poljske u regionalnim i širim okvirima, kao i na bitne elemente hrvatsko-poljskih odnosa.

Oblici provođenja nastave:

Predavanja, pisanje kratkih studentskih radova i izrada kratkih PowerPoint prezentacija.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina):

Cilj je predstaviti studentima glavna obilježja povijesnog razvoja Poljske u 19. i 20. stoljeću te proširiti njihova znanja o određenim dijelovima poljske povijesti za koje pokažu veći interes.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta:

Pratit će se i ocjenjivati pohađanje nastave, sudjelovanje u nastavi (u diskusijama, izradi radova i prezentacijama), a na kraju će studenti polagati pismeni ispit.

ECTS-bodovi: 4 boda

Način polaganja ispita i način provjere znanja:

Pismeni ispit provodit će se na kraju nastave te ocjenjivati. Završna ocjena bit će izvedena na temelju ocjene pojedinačnih doprinosa i zalaganja u nastavi (ukupno 50%) i na temelju ocjene iz testa znanja (50%).

Popis obvezne literature:

M. Tymowski, *Kratka povijest Poljske*, Matica hrvatska, Zagreb 1999, str. 81-163

D. Agičić, *Podijeljena Poljska 1772.-1918.*, Srednja Europa, Zagreb 2004.

(www.historiografija.hr)

A. Paczkowski, *Pola stoljeća povijesti Poljske 1939.-1989.*, Profil / Srednja Europa, Zagreb 2001.

Popis dopunske literature

- detaljniji popis dodatne literature u dogovoru s nastavnikom

RASPORED NASTAVE:

1. tjedan

Uvod u problematiku

2. tjedan

Podijeljena Poljska

3. tjedan

Ustancima do slobode?

4. tjedan

Modernizacijski procesi u drugoj polovici 19. stoljeća

5. tjedan

Ideologije i praksa – pojava modernih političkih stranaka

6. tjedan

Poljaci i svjetski rat. Povratak nezavisnosti i ujedinjenje

7. tjedan

Međuraće – dva desetljeća samostalnosti

8. tjedan

Opet izgubljena i podijeljena. Poljska u Drugome svjetskom ratu

9. tjedan

Teško poraće i počeci puta u socijalizam

10. tjedan

Realni socijalizam i vladavina čvrste ruke

11. tjedan

Jesu li sedamdesete doista bile „zlatne godine“?

12. tjedan

Na rubu ponora – ratno stanje i propast socijalističkog poretka

13. tjedan

Prvo desetljeće tranzicije

14. tjedan

Povratak na Zapad – Poljska u Europskoj Uniji

15. tjedan

Završno predavanje